

"A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó."
/KAZINCZY/

FELADATLAP

az

"ÉDES ANYANYELVÜNK"
*nyelvhasználati verseny országos döntőjére
a szakképző iskolák
számára*

Sátoraljaújhely
2002

1. Állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

Életének első négy esztendejében az ember többet tanul, mint az egyetemi évei alatt. (Illyés Gyula)

- a.) .....
- b.) .....
- c.) .....
- d.) .....

2. Nevezze meg a példamondatban a szavak végén aláhúzott toldalékok fajait!

Idegen nyelven írásban lehet kifejezni gondolatokat, de „írni”, tehát alkotni, csak az anyanyelven lehet. (Márai Sándor)

- a.) .....
- b.) .....
- c.) .....
- d.) .....

3. Milyen jelentésben használjuk a támad igét a

- a.) jogi, közéleti nyelvben,
- b.) sport-, illetőleg katonai használatban,
- c.) időjárás- vonatkozásban?

Írjon egy-egy példát is:

- a.) .....
- b.) .....
- c.) .....

4. Hányféle jelentését ismeri a piac szónak? Írjon egy-egy példát is!

a.) .....

b.) .....

5. Értelmezze a következő két összetett szót!

a.) jogbiztonság

b.) közbiztonság

a.) .....

b.) .....

6. Helyettesítse a fantasztikus szót a következő példamondatokban odailő szóval!

a.) Fantasztikus összeget nyertek.

b.) Fantasztikus teljesítményt nyújtott.

c.) Fantasztikus rendetlenség van a lakásban.

d.) Fantasztikus képességű ember.

a.) .....

b.) .....

c.) .....

d.) .....

7. Milyen jelentéskülönbséget tudunk kifejezni a kétféle írásformával: egybeírás - különírás ?

a.) mozgókép - mozgó kép

b.) félév - fél év

a.) .....

b.) .....

8. Fejezze ki egyetlen szóval a szöveggel meghatározott fogalmat!

Zárt helyiségben meghatározott hőfokot és páratartalmat létrehozó és fenntartó gépi berendezés.

9. Mit jelent ez a két -fa utótagú összetett főnév?

a.) családfa

b.) nátafa

a.) .....

b.) .....

10. Pótolja a hiányzó írásjeleket a következő tagolatlan szövegben! Ahol indokoltnak tartja, kezdjen új mondatot!

A Pesti Hírlapban nem a hiranyag volt a fontos hanem Kossuth vezércikkei amelyek lendületes szíves stílusukkal nagy tömegek képzeletére tudtak hatni és jóval népszerűbbeknek bizonyultak mint Széchenyi művei ez időben Kossuth bebizonyította hogy ő a legnagyobb magyar újságíró is.

11. Helyettesítse a példamondatokban előforduló idegen szavakat megfelelő magyar szavakkal!

a.) Az első szakrális építményeket hazánkban fából ócsolták és sárból tapasztották.

b.) A fiúnak nyilvántartott kollekcója volt.

c.) Az épület harmadik traktusában található az iradahelyiségek.

d.) A dokumentumfilm feltárja a repülés kockázatait, és azt, hogy azok miért nem publikusak.

- a.) .....
- b.) .....
- c.) .....
- d.) .....

12. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint a megadott összetett mondatokat!

- a.) Az újpesti fiókkönyvtárban márványtáblát avattak, mert ötven évvel ezelőtt ebben az épületben képezték az ország első közkönyvtárosait.
- b.) A portréfilmben nemcsak mint író és filmrendezőt ismerhetjük meg, hanem színes egyéniségét is bemutatják.
- c.) A régészeti feltárások azt bizonyítják, hogy a prépostság helyén egykor egy kisebb falu házai sorakoztak.
- d.) A beszámolóból kitűnt, hogy általában javult a munkapiaci helyzet, és a nők is többen és könnyebben tudnak elhelyezkedni.

- a.) .....
- b.) .....
- c.) .....
- d.) .....

13. Jelölje a Beszélni nehéz rádióműsor megfejtésében alkalmazott módon a példamondat hangsúlyait és szüneteit!

Napjaink embere - helykeresése, értékkeresése közben - gyakran fordul a közeli vagy távoli múlt felé.

14. Javítsa a nyelvhelyességi hibát a példamondatokban:

- a.) A mobiltelefon sok előnnyel rendelkezik.
- b.) A kertészek szerint fagy csak a mélyebb fekvésű területeken jelentkezett.
- c.) A mai napon eldőlt, hogy melyik stadionokkal pályázik a szövetség a bajnokságra.
- d.) Két malom közt vergődik. (szólás)
  - a.) .....
  - b.) .....
  - c.) .....
  - d.) .....

15. Írjon két közmondást a ház kulcsszóval! Jelentésüket magyarázza is meg!

- a.) .....
.....
- b.) .....
.....

16. Fogalmazzon egy rövid levelet az iskolai sportkör nevében a település önkormányzatának, amelyben a tavaszi kerékpártúrához anyagi támogatást kér.

.....

.....

.....

.....

.....

